

Ilgalaikių institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programų metinių ataskaitų pateikimo ir vertinimo tvarkos aprašo priedas

(Ilgalaikės institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programos vykdymo metinės ataskaitos pavyzdinė forma)

ILGALAIKĖS INSTITUCINĖS MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS (SOCIALINĖS, KULTŪRINĖS) PLĖTROS PROGRAMOS METINĖ ATASKAITA

Gauta Lietuvos mokslo taryboje

(Data – pildo Taryba)

Ataskaitos registracijos Nr.

(Pildo Taryba)

1. DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Programos pavadinimas	Lietuvos Metrikos ir kitų istorijos šaltinių tyrimas ir publikavimas
Mokslo ir studijų institucija (programos vykdytoja)	Lietuvos istorijos institutas Kražių 5, LT-01108, Vilnius +370 5 262 44 36 istorija@istorija.lt 111955361
Programos trukmė	2012–2016
Laikotarpis, už kurį teikiama ataskaita	2013
Programai skirti norminiai etatai	6,24

2. PROGRAMOS VYKDYTOJAI

Eil. Nr.	Mokslo laipsnis	Vardas, pavardė	Pareigos
Programos vadovas			
1.	Hum. m. dr.	Artūras Dubonis	Vyresn. m. darb.; Archeografijos sk. vedėjas (1,0 et.)
Kiti programos vykdytojai			
2.	Hum. m. dr.	Darius Antanavičius	Vyresn. m. darb. (0,8 et.)
3.	Hum. m. dr.	Raimonda Ragauskienė	Vyresn. m. darb. (1,0 et.)
4.	Hum. m. dr.	Ramunė Šmigelskytė-Stukienė	Vyresn. m. darb.; LDK istorijos sk. vedėja (0,375 et.)
5.		Eglė Deveikytė	Archeografė (1,0 et.)

6.		Jonas Drungilas	Archeografas (1,0 et.)
7.		Inga Ilarienė	Archeografė (1,0 et.)
8.		Laimontas Karalius	Archeografas (1,0 et.)

3. ATLIKTI DARBAI IR PROGRAMOS REZULTATAI

Pateikite programos ataskaitinio laikotarpio rezultatų santrauką pagal programos tikslus ir uždavinius. Pristatykite tarpinius nepublikuotus ir sklaidos priemonėmis nepristatytus programos ataskaitiniu laikotarpiu atliktus darbus (pvz., įvairūs parengiamieji darbai, infrastruktūros kūrimas, medžiagos kaupimas, atlikti tyrimai ir pan.).

Ilgalaikės institucinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programos vykdytojai 2013 m. toliau vykdė keturis užsibrėžtus tikslus: Lietuvos Metrikos knygų rengimas ir leidyba (1); Lietuvos gyvenamų vietų istorijos dokumentai (2); Lietuvos užsienio politikos dokumentai (3); programos rezultatų, pasiekimų ir svarbių aktualijų skelbimas, skatinant lituanistikos tyrimų sklaidą Lietuvoje ir užsienyje (4).

Ilgalaikės mokslinės programos vykdytojai individualius darbus planuoja laikydamiesi Lietuvos istorijos instituto pareigybinių kvalifikacinių reikalavimų apraše nustatytų apimčių.

1 tikslas

Toliau rengiamos Lietuvos Metrikos knygos nr. 17 (530 lp.) (L. Karalius, D. Antanavičius), 21 (244 lp.) (A. Dubonis), 29 (184 lp.) (I. Ilarienė), 49 (79 lp.) (E. Deveikytė), 253 (330 lp.) (R. Ragauskienė). Rengiamų Lietuvos Metrikos knygų tekstai perrašyti į elektronines laikmenas. Iš jų nr. 49 praktiškai parengta ir teikiama spaudai 2014 m. Baigiama parengti LM-17 knyga.

Greta Metrikos knygų rengimo spaudai, vykdomas monografijos *Kas yra Lietuvos Metrika* kūrimo darbas (atsakomasis redaktorius A. Dubonis) ir monografijos *Lietuvos bajorijos archyvai XVI a.* kūrimas (R. Ragauskienė). Abi knygos planuojamos parengti spaudai 2014 m.

2 tikslas (Lietuvos gyvenamų vietų istorijos dokumentai)

Dr. R. Ragauskienės vadovaujamo 2012–2013 m. sklaidos projekto LIT-5-33 lėšomis išleistas Simno ir Lazdijų magdeburginių miestų privilegijų ir aktų rinkinys, toliau renkami ir perrašomi į elektronines laikmenas Augustavo, Liudvinavo ir Pilypavo miestų dokumentai (J. Drungilas).

3 tikslas (Lietuvos užsienio politikos dokumentai)

Spaudai rengiama šaltinių publikacija „Lenkijos–Lietuvos valstybės padalijimų dokumentai. 2 dalis. Sutartys su Rusija, Prūsija ir Austrija“ (R. Šmigelskytė-Stukienė). Kartu analizuojama to laikotarpio asmenybių veikla, pvz., Mykolo Kleopo Oginskio politinė veikla, jo diplomatinės veiklos šaltiniai (1790–1791 m.).

4 tikslas (Mokslo rezultatų sklaida)

Išleista mažiau leidinių, bet tokio rezultato galima tikėtis, kadangi ilgalaikėje programoje buvo pradėtas naujas mokslinių darbų etapas. Šiuo metu spaudai parengtas *Istorijos šaltinių tyrimų* t. 5 (A. Dubonis) ir *Lietuvos Metrikos naujienų* nr. 14 (A. Dubonis). Jie bus išleisti 2014 m.

Vienas iš 4 tikslo uždavinių buvo tarptautinės mokslinės konferencijos organizavimas 2014 m. Jo vykdymas nukeltas, nes neatrodo tikslinga programą apibendrinančią konferenciją organizuoti tik išibėgėjant jos vykdymui. Labiau pagrįsta programos rezultatus apibendrinti jos baigiamaisiais metais (2016).

Iš kitų per ataskaitinį programos laikotarpį atliktų darbų pažymėtina:

- keli mokslininkai ir tyrėjai vykdydami programos uždavinius vyko į mokslines komandiruotes Lenkijos, Rusijos ir Baltarusijos archyvuose ir rankraštyuose;
- parašytas ir įteiktas LMT sklaidos projektas LIT-14034 (A. Dubonis) prašant 2014–2015 m. finansuoti pagal programą atliktų darbų išleidimą (2014 m.: LM-49, *Istorijos*

4. PUBLIKUOTI MOKSLINIŲ TYRIMŲ REZULTATAI

Pateikite per programos ataskaitinį laikotarpį paskelbtų mokslinių tyrimų rezultatų (įskaitant monografijas ir kt.) bibliografinį sąrašą su internetinės prieigos (jei tokia yra) nuorodomis. Biomedicinos, fizinių, technologijos ir žemės ūkio mokslų sričių programų vykdytojai pateikia tik monografijų ir periodiniuose mokslo leidiniuose, turinčiuose cituojamumo rodiklį (Impact Factor) „Thomson Reuters Web of Knowledge“ duomenų bazėje publikuotų straipsnių bibliografinius aprašus, patentus.

Šaltinių publikacijos, moksliskai komentuoti vertimai, moksliniai žodynai, žinynai, enciklopedijos, (bio)bibliografijos, aukštųjų mokyklų vadovėliai

1. *Lietuvos magdeburginių miestų privilegijos ir aktai*, t. 8: *Lazdijai, Simnas*, parengė J. DRUNGILAS. Vilnius: LII leidykla, 2013. 338 p. ISBN 978-9955-847-66-3

Mokslo straipsniai, publikuoti recenzuojamuose periodiniuose, tęstiniuose ir vienkartinuose leidiniuose (su ISSN ar ISBN indeksu)

2. ŠMIGELSKYTĖ-STUKIENĖ, R. Hagos misija. Mykolo Kleopo Oginskio diplomatinės veiklos šaltiniai (1790–1791 m.), *Ministri historiae: pagalbiniai istorijos mokslai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės tyrimuose, mokslinių straipsnių rinkinys, skirtas Edmundo Antano Rimšos 65-mečio sukakčiai*, sudarytojai ZIGMANTAS KIAUPA ir JOLITA SARCEVIČIENĖ. Vilnius: LII leidykla, 2013, p. 493–513. ISBN 9789955847700

Kiti straipsniai, akademinės recenzijos ir pan. publikacijos su moksliniu aparatu mokslo, profesiniuose, kultūros periodiniuose, tęstiniuose ir vienkartinuose leidiniuose (taip pat ir elektroniniuose)

3. DRUNGILAS, J., Alytaus kraštotyros muziejaus unikumai: Lazdijų miesto magdeburginės privilegijos (istorija, turinys, reikšmė), *Dainava dzūkų kultūros žurnalas*, 2012, nr. 2(24), Alytus, [2013], p. 3–12. ISSN 1648-0384

Recenzijos ir kita

4. DRUNGILAS, J., Naujas Šiaurės Lietuvos XVI amžiaus šaltinis: *1556 metų Upytės valsčiaus inventorius*, parengė Algimantas Kaminskas. Vilnius, 2011, *Žiemgala: istorijos ir kultūros žurnalas*, 2013/1, Kaunas, 2013, p. 44–45, ISSN 1392-3781
5. DUBONIS, A., *Акты, относящиеся к истории западной России*, т. 1(6): Сборник документов канцелярии великого князя литовского Александра Ягеллончика (1494–1506 гг.). Шестая книга записей Литовской метрики, [составители тома: М. Е. Бычкова, О. И. Хоруженко, А. В. Виноградов], Москва, Санкт-Петербург, 2012. С. 664. 1000 egz. ISBN 978-5-90598-630-7, *Lithuanian Historical Studies*, no 17, 2012. Vilnius: LII leidykla, 2013, p. 187–195 ISSN 1392-2343
6. DRUNGILAS, J., Lenkiškų šaltinių leidyba Lietuvoje: publikavimo principai ir tekstų perteikimo problemos, *XVI–XIX a. lietuviško ir kitakalbio rankraštinio paveldo tyrimų ir leidybos problemos* (konferencijos pranešimų santraukos), sud. Ž. Nedzinskaitė. Vilnius,

5. REZULTATŲ SKLAIDA

Pateikite per programos ataskaitinį laikotarpį panaudotų rezultatų viešinimo ir populiarinimo priemonių sąrašą (tai, kas nepateikta „5. Publikuoti mokslinių tyrimų rezultatai“). Pateikite tikslius sklaidos priemonių bibliografinius ar kitokius duomenis (pvz., konferencijos pavadinimas, pobūdis (tarptautinė, Lietuvos, mokslinė, populiarinimo ar kt.) vieta, laikas, dalyvių skaičius ir kt.).

Vykdomos programos rezultatai buvo nuolatos pateikiami per Lietuvos istorijos instituto tinklalapį, tarptautinėse mokslinėse konferencijose bei viešose diskusijose. 2013 m. išnaudotos tarptautinio projekto „Tyrėjų naktis–2013“ teikiamos galimybės.

Instituto tinklalapyje programinių leidinių bibliografiniai aprašai su trumpomis anotacijomis skelbiami puslapyje http://www.istorija.lt/#!/skyriai_archeografijos Kita vertus, siekiant kuo platesnės informacijos apie programos leidinius sklaidos, nuo pirmo numerio nuolat skelbiamas visas *Lietuvos Metrikos naujienų* tekstas lietuvių ir rusų kalbomis (<http://www.istorija.lt/lmn/index.html>).

Programos vykdytojai, populiarindami istorijos šaltinių tyrimo ir publikavimo mokslinius darbus, dalyvavo tarptautiniame projekte „Tyrėjų naktis–2013“ (2013 m. rugsėjo 27 d.). A. Dubonis sukūrė Lietuvos istorijos instituto renginio *Rengiame spaudai istorijos šaltinį* planą; vykdė: D. Antanavičius, E. Deveikytė, I. Ilarienė, L. Karalius. Visuomenės dėmesys nebuvo didelis, vos 9 svečiai, tačiau atėjusiųjų susidomėjimas buvo nuoširdus, todėl Nakties projekto tyrėjai skyrė nemažai laiko atskleidami jiems savo mokslinio darbo specifiką.

Tarptautinėse ir Lietuvos masto mokslinėse konferencijose pranešimus aktualiomis šaltinių tyrimų temomis perskaitė keturi ilgalaiškės programos vykdytojai.

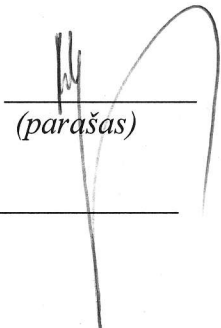
1. ANTANAVIČIUS, D., LDK epochos rankraštinių palikimas Stokholmo archyvuose ir bibliotekose: tyrimų būklė ir perspektyvos, Mokslinėje konferencijoje *XVI–XVIII a. lietuviško ir kitakalbio rankraštinio paveldo tyrimų ir leidybos problemos (XIII Jurgio Lebedžio skaitymai)*. Vilnius, 2013 m. lapkričio 15 d.
2. DRUNGILAS, J., Lenkiškų šaltinių leidyba Lietuvoje: publikavimo principai ir tekstų perteikimo problemos, *XVI–XIX a. lietuviško ir kitakalbio rankraštinio paveldo tyrimų ir leidybos problemos (XIII Jurgio Lebedžio skaitymai)*, Vilnius, 2013 m. lapkričio 15 d.
3. DUBONIS, A., Tarp sentimentalių pretenzijų ir akademinio mokslo: Rusijoje vėl išleista Lietuvos Metrikos knyga, Tarptautinė mokslinė konferencija *Lietuvos Statutas ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės bajoriškoji visuomenė (skirta Trečiojo Lietuvos Statuto 425 metų sukakčiai)*. Vilnius, 2013 m. lapkričio 7–8 d.
4. RAGAUSKIENĖ, R., Język potoczny magnatów WKL w pierwszej połowie XVI w. (na przykładzie Radziwiłłów i Gasztoldów). Tarptautinė mokslinė konferencija *Aktualios Lietuvos istorijos ir kultūros problemos akademiniam diskurse: Lietuvos ir Lenkijos mokslininkų interpretacijos*. Vilnius, 2013 m. gegužės 9–11
5. ŠMIGELSKYTĖ-STUKIENĖ, R., XVIII a. šaltinių publikavimas Lietuvoje: įdirbis ir tendencijos, perskaitytas Lenkijos XVIII a. tyrėjų mokslinėje konferencijoje *Spotkania edytorskie: problemy edycji źródeł osiemnastowiecznych*. Varšuva, Lenkijos MA Istorijos institutas, 2013 m. spalio 2 d.

6. PASTABOS APIE PROGRAMOS VYKDYMO EIGĄ

Pateikite pastabas (jei tokių turite) dėl programos vykdymo pasikeitimų, vykdymo problemų, naujų aplinkybių ir kt.

Rengiant leidybai Augustavo, Liudvinavo ir Pilypavo miestų dokumentus Lietuvos valstybės istorijos archyve Šaniavskių fonde (1285) aptikta apie 150–200 dokumentų, susijusių su Augustavo miestu. Lyginant su Liudvinavu ar Pilypavu, Augustavo medžiagos išskirtinai daug. Ateityje turės būti svarstomas klausimas, ar rengti atskirą Augustavo privilegijų ir aktų rinkinį. Susiduriama su aplinkybėmis, jog kitame projekte dalyvaujantis programos vykdytojas susimažina savo darbo apimtį ilgalaikėje Instituto programoje. Kita vertus, po dvejų programos vykdymo metų vis dar sunku prognozuoti, ar tai turės poveikio jos vykdymo tempams ir rezultatams.

Programą vykdančios institucijos vadovas

_____
(parašas)

Rimantas Miknys
(vardas, pavardė)